

Beslutad av: regionstyrelsen, 2018-12-11 § 349

Diarienummer: RS 2018-00129

Giltighet: från 2019-01-01 till 2023-12-31

Riktlinje

Verksamhetskydd

Riktlinjen gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Koncernstab utförarstyrning och samordning, enhet säkerhet och beredskap

Innehåll

Inledning	3
Område inom verksamhetsskydd	3
Riskhantering	3
Kontinuitetshantering.....	3
Korruption, jäv och andra oegentligheter	3
Personsäkerhet	3
Fysisk säkerhet.....	4
Brandsäkerhet.....	4
Färligt gods	4
Rapportering, utredning och uppföljning.....	4
Definitioner	5

Inledning

Den regionövergripande dokumentstrukturen för säkerhet- och beredskapsarbetet tar sin utgångspunkt i Västra Götalandsregionens (VGR) policy för säkerhet och beredskap. Policy för säkerhet och beredskap anger värderingar, förhållningssätt och principer för arbetet med säkerhet och beredskap i Västra Götalandsregionen. Policyn lägger grunden för styrande dokument/styrning på en mer detaljerad nivå; regionstyrelsens (RS) riktlinjer för krisberedskap, informationssäkerhet, civilt försvar samt verksamhetsskydd. Riktlinjerna anger förutsättningarna för arbetet med säkerhet och beredskap i VGR. Till riktlinjerna kopplas i sin tur rutiner/planer på tjänstemannanivå, såväl regiongemensam nivå som förvaltningsnivå, samt skrivningar i reglementen och ägardirektiv.

Utgångspunkter för verksamhetsskydd

Nämnder och styrelser ska värna om och trygga skyddsvärden och tillgångar samt att främja en god säkerhetskultur inom VGR. Det förebyggande arbetet ska säkerställa en systematik för att möta behovet av skydd avseende kontinuitetshandling, riskhantering, personsäkerhet, fysisk säkerhet samt mutor och jäv. Verksamhetsskyddet avser såväl materiella som immateriella skyddsvärden. Ambitionsnivån ska stå i proportion till riskbilden och kostnader för att den.

Område inom verksamhetsskydd

Riskhantering

Riskhantering är en central del i säkerhetsarbetet och ska ligga till grund för planeringen avseende kontinuitetshandling. Nämnder och styrelser ska regelbundet genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, acceptabel risknivå, riskreducerande åtgärder och åtgärdsplaner av övergripande betydelse ska beslutas av respektive ansvarig nämnd och styrelse. Nivå på riskacceptans ska vara vägledande vid prioritering av risker och åtgärdsplanering.

Kontinuitetshandling

Nämnder och styrelser behöver ha en medvetenhet om konsekvenser av störningar. Kontinuitetshandling omfattar förebyggande aktiviteter och skyddsåtgärder för att nå en tolerabel nivå vid störningar. I detta ingår även kravställning mot interna eller externa leverantörer.

Korruption, jäv och andra oegentligheter

Nämnder och styrelser i VGR ska aktivt arbeta för att förhindra uppkomsten av korruption, jäv och andra oegentligheter. Det ska finnas system och organisation för att förebygga, förhindra och upptäcka ageranden som står i strid med lagar och VGR:s regelverk.

Skydd mot korruption, jäv och andra oegentligheter ska bedrivas så att ekonomiska tillgångar, resultat, och invånarnas förtroende samt de grundläggande värdena för all offentlig verksamhet värnas. Varje förmån eller gåva som kan misstänkas påverka tjänsteutövningen ska betraktas som otillåten.

Personsäkerhet

Personsäkerhet innebär samtliga trygghetsskapande, kompetenshöjande och fysiska skyddsåtgärder som genomförs för att alla som kommer i kontakt med VGR:s olika

verksamheter, ska känna sig trygga och säkra i VGR:s lokaler och verksamheter. Hot, våld och ofredande accepteras inte inom VGR.

Behörighetsstyrning för tillträde till lokaler samt regelbunden utbildning för all personal bedrivs fortlöpande. En systematisk uppföljning av förebyggande insatser samt avvikelser som rör personsäkerhet utgör en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Det ska finnas lokala och regionala åtgärdsplaner och rutiner som omhändertar ansvarsförhållanden och åtgärder när en medarbetare eller förtroendevald blir utsatt för våld, hot och ofredande i sin yrkesutövning eller i sitt förtroendeuppdrag. VGR ska tillämpa rutiner som säkerställer att skyddade personuppgifter hanteras på korrekt sätt.

Fysisk säkerhet

Fysisk säkerhet omfattar skyddsåtgärder inom områdena fysiskt - och tekniskt skydd, punktskydd och olika typer av bevakningsåtgärder samt övriga larm. Skyddsåtgärder ska enskilt eller i kombination tillämpas för att skydda VGR:s skyddsvärden och tillgångar från bland annat obehörigt intrång, stöld eller skadegörelse.

Vid dimensionering och installation av fysiska skyddsåtgärder ska gällande branschstandarder, skyddsnivåer/ -klasser och lagkrav följas. Lokala behov ska utgå ifrån regionövergripande rekommendationer, rutiner och interna standarder. Fastighetsägare ska tillhandahålla lokaler som håller en god standard så att verksamhet kan bedrivas säkert och tryggt. Skyddsnivån ska anpassas till aktuell hotbild, skyddsvärde, bedömd nytta för verksamheten, samt vara kostnadseffektiv.

Brandsäkerhet

Nämnder och styrelser ska säkerställa att det inom dess verksamheter bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete för att upprätthålla ett skäligt brandskydd.¹

Ansvar för det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) är delat mellan fastighetsägare (byggnadstekniskt brandskydd) och verksamhetsansvarig nämnd och styrelse (nyttjanderättshavaren) och ska regleras skriftligen.

Respektive nämnd och styrelse ska säkra uppföljning av ansvarar för uppföljning av SBA och att nödvändiga kontroller och åtgärder genomförs.

För de verksamheter som yrkesmässigt hanterar brandfarliga och explosiva varor (tillståndspliktig verksamhet), ska föreståndare utses.

Farligt gods

De nämnder och styrelser vars verksamhet omfattar transport av farligt gods samt farligt avfall ska utse en eller flera säkerhetsrådgivare och ha rutiner för hur farligt gods ska hanteras och transporteras. Avsändare av farligt gods är ytterst ansvarig att avfall som klassificeras som ”farligt gods på väg” transporteras på rätt sätt.

Rapportering, utredning och uppföljning

Misstanke om brott, överträdelser och avvikelser eller tillbud samt sådant som kan tänkas hota egen eller annans säkerhet eller orsaka skada för VGR:s skyddsvärden och/eller

¹ L ag (2003:778) om skydd mot olyckor och SRVFS (2003:10). Utöver det gäller även Plan- och bygglag (2010:900), Boverkets byggregler (2011:6), Arbetsmiljölagen (1977:1160) och Lag (2010:1011) om brandfarlig och explosiva varor.

tillgångar ska rapporteras enligt gällande rutiner. All misstanke om brottsliga händelser ska polisanmälas

Definitioner

Avvikelse	En avvikelse definieras i incidenthanteringssammanhang som en icke förväntad händelse eller risk för händelse som medfört eller kan medföra skada på människa, miljö eller egendom.
Bevakningsåtgärder	Avser stationär och ronderande bevakning samt personskydd. Behov hanteras i enlighet med regionövergripande eller lokala avtal med upphandlade leverantörer.
Farligt gods	Är ämnen och föremål som på grund av sina kemiska eller fysikaliska egenskaper kan orsaka skador på liv, hälsa, miljö eller egendom vid hantering och transporter. (Myndighet för samhällsskydd och beredskap – MSB)
Fysiskt skydd	Avser anordningar som syftar till att försvåra, förhindra eller fördröja intrång och/eller åverkan i byggnader, lokaler eller andra utrymmen. I begreppet omfattas inre (en lokals anslutningsytor) och yttre skalskydd (en byggnads omslutningsytor), skyddsåtgärder utanför byggnaden samt byggnadstekniska installationer i övrigt.
Hot personsäkerhet	Definieras enligt Brottsbalken 4 kap 5§ med att någon lyfter vapen mot annan eller på annat sätt hotar med brottslig gärning på sätt som är ägnat att hos den hotade framkalla allvarlig fruktan för egen eller annans säkerhet till person eller egendom. (Brottsbalk (1962:700))
Hot riskhantering	Avser en potentiell orsak till en oönskad incident, vilken kan resultera i skada på ett system eller organisation. Det är något som har en potential att skada en tillgång, process eller ett system. Det kan ha naturligt eller mänskligt ursprung, vara oavsiktligt eller avsiktligt, internt eller externt.
Jäv	En rätts- eller beslutssituation där en person kan tänkas vara partisk eller där det finns en särskild omständighet som kan rubba förtroendet för personens opartiskhet.
Korruption	Definieras inom VGR som missbruk av förtroendeställning till egen vinning, främst genom tagande av mutor.

Maximal tolerabel avbrottstid (MTA)	Avser den tid som en verksamhet eller aktivitet kan ligga nere innan verksamheten drabbas av oacceptabla konsekvenser. Används i kontinuitetsammanhang för att skapa en god förmåga att emotstå och hantera avbrott. (FSPOS, Vägledning för Kontinuitetshantering)
Oegentligheter	Ohederligt agerande, överträdelser och avvikelser från reglerna, bedrägeri.
Ofredande	Definieras enligt brottsbalkens kapitel 4, §7: med att fysiskt antastar någon annan eller utsätter någon annan för störande kontakter eller annat hänsynslöst agerande döms, om gärningen är ägnad att kränka den utsattes frid på ett kännbart sätt. (Brottsbalk (1962:700))
Punktskydd	Utifrån verksamhetens skyddsbehov kan vissa delar i en lokal eller ett utrymme behöva förses med ytterligare skydd. Exempelvis utrymmen för IT-, vatten- eller elförsörjning eller förvaring av skyddsvärda handlingar.
Risk	Avser den sammanvägda bedömningen av sannolikheten för att en oönskad händelse ska bli verklighet och de konsekvenser som händelsen kan leda till. Det kan till exempel vara händelser som inverkar negativt på verksamhetens möjlighet att uppfylla uppdrag och/eller uppsatta mål. (FOI:s modell för risk- och sårbarhetsanalys (FORSA))
Riskanalys	Innebär att systematiskt gå igenom och analysera en verksamhets risker. Generellt passar en riskanalys bäst för ”vardagliga” händelser, som ofta går att värdera utifrån sannolikhet och konsekvens. (FOI:s modell för risk- och sårbarhetsanalys (FORSA)) hänvisa till VGR modell.
Riskhantering	Samordnade aktiviteter för att styra och leda en organisation med avseende på risk. (Svensk Standard SS-ISO 31000:2009)
Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	Principiellt utgår en RSA ifrån en aktuell hotbild, risker som den medför och vad som är skyddsvärt. Inom RSA brukar dessa aspekter behandlas i olika omfattning, ofta tillsammans med en bedömning av förmågan att stå emot hot eller hantera de konsekvenser som kan uppstå. En RSA syftar också till att öka verksamhetens kunskap om sina risker och sårbarheter, och på så sätt kunna skapa robusta system. (FOI:s modell för risk- och sårbarhetsanalys (FORSA))
Sårbarhet	Avser en svaghet gällande en tillgång eller grupp av tillgångar, vilken kan utnyttjas av ett eller flera hot och på

så sätt medföra att hotet förverkligas. (Svensk Standard SS-EN ISO/IEC 27000:2017)

Tekniskt skydd

Kombineras vanligen med det fysiska skyddet och avser anordningar som indikerar fel eller detektion på obehörigt intrång. I begreppet omfattas olika typer av larmsystem såsom inbrottslarm och passersystem men även brand- och utrymningslarm samt andra bevakningstekniska system.

Tillbud

Med tillbud menas händelser som kan leda till ohälsa eller olycksfall.

Våld

Definieras som en aggressiv handling, vilken leder till fysisk eller psykisk skada hos en annan människa.

Övriga larm

Avser olika typer av larm kopplat till människors säkerhet och trygghet, exempelvis överfallslarm (omfattar lokalt avdelning/enhet, tomt eller trygghetscentral och externa larm vidarekopplat till larmcentral) eller patientlarm (uppmärksamhetslarm, kallelsesignal).